

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
Rotel 0111

DOM
2010-02-23
Stockholm

Mål nr
T 836-08

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 11 december 2007 i mål T 18908-05, se bilaga A

KLAGANDE

Diskrimineringsombudsmannen
Box 3686
103 59 Stockholm

Ombud: Advokaten Erik Danhard
Box 7761
103 96 Stockholm

MOTPART

SSRS Plaza Aktiebolag, 556055-9121
Box 7707
103 95 Stockholm

Ombud: Advokaten Carl Skarborg
Box 24076
104 50 Stockholm

SAKEN

Skadestånd enligt lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Med ändring av tingsrättens dom

a) förpliktas SSRS Plaza Aktiebolag att till var och en av   och betala 15 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 augusti 2005 till dess betalning sker,

b) befrias Diskrimineringsombudsmannen från skyldigheten att ersätta SSRS Plaza Aktiebolags rättegångskostnad vid tingsrätten.

2. Vardera parten ska svara för sin rättegångskostnad vid tingsrätten och i hovrätten.

Dok.Id 866648

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Diskrimineringsombudsmannen (DO) – som i enlighet med övergångsbestämmelserna till diskrimineringslagen (2008:567) har övertagit Ombudsmannen mot etnisk diskriminerings talan – har yrkat bifall till den vid tingsrätten förda talan. DO har vidare yrkat befrielse från skyldigheten att ersätta SSRS Plaza Aktiebolags (Elite Hotel) rättegångskostnader vid tingsrätten och att DO tillerkänns ersättning av Elite Hotel för sina rättegångskostnader vid tingsrätten.

Elite Hotel har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

I hovrätten har förnyade förhör hållits med [REDACTED] och [REDACTED]. De två sistnämnda har understrukt att den av Nasty AB anställde entrévärd [REDACTED] aldrig har fått någon lön av Elite Hotel. Förhören vid tingsrätten med [REDACTED] och [REDACTED] har lästs upp som de är antecknade i tingsrättens dom. En videofilm med ljud har spelats upp. Skriftlig bevisning har åberopats.

DO har i hovrätten inte längre gjort gällande att den person som nekade de berörda personerna inträde var en ordningsvakt anställd av Elite Hotel och inte heller att Elite Hotel skulle ha instruerat Nasty AB om hur urvalet av gäster skulle ske. I övrigt har parterna åberopat de grunder och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som vid tingsrätten.

Elite Hotel har gjort samma vitsordanden angående skadeståndsyrkandenas skälighet i och för sig som vid tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL*Allmänt*

Hovrätten noterar inledningsvis att en ny diskrimineringslag (2008:567) trätt i kraft den 1 januari 2009, men att prövningen i detta mål, enligt övergångsbestämmelserna till den nya lagen, ska ske enligt den tidigare lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering – DFL – som fortfarande gäller i fråga om diskriminering som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande. Hovrätten har således att tillämpa samma bestämmelser som tingsrätten har gjort. De hänvisningar som hovrätten i det följande gör till DFL avser 2003 års diskrimineringslag.

I hovrätten kvarstår inte längre frågan om en anställd hos Elite Hotel nekat de berörda personerna tillträde till nattklubben. Det är således numera ostridigt att den person som nekade tillträdet var en person som var anställd hos Nasty AB och som vid tillfället tjänstgjorde som entrévärd vid nattklubben.

Vem är skadeståndsskyldig enligt DFL?

En första fråga i målet är om Elite Hotel kan vara skadeståndsskyldigt för påstådd diskriminering trots att den som diskriminerat var en person anställd hos Nasty AB, ett bolag som Elite Hotel hade ett visst samarbete med och som i förhållande till Elite Hotel hade ställning av självständig uppdragstagare.

Som tingsrätten har anfört är det enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer en huvudregel att en uppdragsgivare inte ansvarar för vållande hos en självständig uppdragstagare. Undantag kan dock tänkas för att stärka den skadelidandes skydd i ett fall när den närmast åtkomliga parten hänvisar den skadelidande till att kräva en mindre åtkomlig eller svåridentifierad skadevållare. I målet har inte ens påståtts att företrädare för Nasty AB skulle vara svåra att nå eller att bolaget skulle vara svårt att identifiera.

Enligt 16 § DFL ska den som diskriminerar någon på ett sätt som är förbjudet enligt lagen betala skadestånd för den kränkning som diskrimineringen innebär. Om en arbetstagare diskriminerar någon ska skadeståndet betalas av den som har arbetstagaren i sin tjänst.

Av ordalydelsen i bestämmelsen kan man inte direkt dra slutsatsen att den omfattar en uppdragsgivares ansvar för diskriminering utförd av en anställd hos en självständig uppdragstagare. I förarbetena till bestämmelsen anges bl.a. att den som faktiskt bryter mot förbudet vid tillhandahållandet av tjänster oftast är en anställd. Vidare anføres att ansvaret för en icke-diskriminerande hantering inom en verksamhet som drivs av en juridisk person bör ligga hos den som ansvarar för verksamheten (prop. 2002/03:65 s. 160 f.). Även om man med detta syftar på förhållandet mellan en arbetstagare och en arbetsgivare kan man knappast dra slutsatsen att ett principalansvar är uteslutet i en sådan situation som är aktuell i detta mål. Tvärtom kan uttalandena i motiven ge intryck av att bestämmelsen ska förstås så att ett skadeståndsansvar bör ligga på den som ansvarar för verksamheten oavsett om den som svarar för verksamheten är en arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Av samarbetsavtalet mellan Elite Hotel och Nasty AB framgår hur parterna reglerat ansvarsfördelningen mellan bolagen rörande nattklubbsverksamheten. Av avtalet framgår att det var fråga om ett omfattande och ingående samarbete där båda parter var involverade i nattklubbsverksamheten. Utredningen har gett vid handen att både Elite Hotel och Nasty AB hade personal vid inläppet till nattklubben; Elite Hotel i form av ordningsvakter och Nasty AB genom entrévärdar. Av protokollet från vaktmötet den 15 februari 2005 – dvs. cirka två månader innan aktuell händelse – framgår att frågan om diskriminering var en viktig och återkommande fråga. Det är klarlagt att Elite Hotel var innehavare av nattklubbslokalen och hade erforderliga tillstånd för bl.a. servering av alkohol. Enligt hovrättens mening visar utredningen att Elite Hotel var den som huvudsakligen ansvarade för nattklubbsverksamheten, även om Nasty AB också var involverat i inte obetydlig mån.

Vid en samlad bedömning finner hovrätten att Elite Hotel och Nasty AB bedrev nattklubbsverksamheten gemensamt, varför även Elite Hotel kan vara ansvarigt för en

icke-diskriminerande hantering inom denna verksamhet och således kan vara skadeståndsskyldigt om övriga förutsättningar är uppfyllda.

Har diskriminering förekommit?

Frågan är då om DO har gjort antagligt att Elite Hotel har diskriminerat de berörda personerna.

Enligt 3 § 1 DFL avses med *direkt diskriminering* att en enskild person missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med bl.a. etnisk tillhörighet. Vidare anges i 3 § 2 att med *indirekt diskriminering* avses att en enskild person missgynnas genom tillämpning av bestämmelser, kriterier eller förfaringsätt som framstår som neutrala men som i praktiken särskilt missgynnar personer med bl.a. viss etnisk tillhörighet, såvida inte bestämmelserna, kriterierna eller förfaringsätten kan motiveras av berättigade mål och medlen är lämpliga och nödvändiga för att uppnå målet.

Det kan först konstateras att ett missgynnande innebär att någon försätts i ett sämre läge än någon annan. En behandling är missgynnande om den kan sägas medföra en skada eller en nackdel för den enskilde. Att en person nekas tillträde till en restaurang eller nattklubb är ett exempel på detta. För att avgöra om någon missgynnas måste en jämförelse göras. Jämförelsen kan göras med hur någon annan har behandlats i en jämförbar situation. Därutöver krävs att det finns ett orsakssamband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden.

I förarbetena till DFL anges bl.a. att diskrimineringsbegreppet inte förutsätter en avsikt att diskriminera. Även en oavsiktlig diskriminering är förbjuden och det krävs inte heller att vårdslöshet kan påvisas (se prop. 2002/03:65 s. 85).

Om den som anser sig ha blivit diskriminerad visar omständigheter som ger anledning till att anta att han eller hon blivit diskriminerad är det svaranden som ska visa att diskriminering inte har förekommit (se 21 § DFL). Det är alltså fråga om en

presumptionsregel som innebär att bevisbördan övergår på motparten om käranden visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för diskriminering. Svaranden måste i sådant fall visa att diskriminering inte har förekommit (se NJA 2006 s. 170). Ett sätt att visa att diskriminering inte har förekommit är att svaranden visar att agerandet inte har något samband med den åberopade diskrimineringsgrunden.

DO har gjort gällande att de berörda personerna – alla med utländskt utseende – den 3 april 2005 nekades inträde till nattklubben medan deras vänner med svenskt utseende släpptes in. Av utredningen har framgått att de berörda personerna med utländskt utseende tidigare upplevt att de haft svårt att komma in på uteställen i Stockholm. För att undersöka om det berodde på deras etniska tillhörighet delade de vid nu aktuellt tillfälle in sig i fyra grupper varvid två grupper bestod av personer med utländskt utseende och två grupper bestod av personer med svenskt utseende. De olika grupperna försökte komma in på nattklubben. Händelsen spelades in med videokamera med ljudupptagning.

Av den åberopade videofilmen framgår att grupperna med utländskt utseende nekades inträde medan grupperna med svenskt utseende släpptes in. De i målet påstått diskriminerade personerna har på ett trovärdigt och tillförlitligt sätt berättat att vakterna inte släppte in dem med hänvisning bl.a. till att det var påskfest på nattklubben och att det krävdes en särskild inbjudan. Personerna med svenskt utseende har omvittnat att vakterna inte sagt något om påskfest och särskild inbjudan innan de släpptes in på nattklubben. Även videofilmen ger stöd för de uppgifterna. Annat har inte heller framkommit än att de nu berörda personerna var nyktra och propert klädda. Ett ordningsstörande beteende eller opassande klädsel kan därför inte heller ha varit orsaken till att de nekades inträde till restaurangen. Inte heller deras ålder vid tillfället kan ha varit orsaken.

Mot bakgrund av det anförda får DO anses ha visat sådana omständigheter som ger anledning att anta att alla de sex berörda personerna blivit diskriminerade på grund av sin etniska tillhörighet.

Elite Hotel har då att visa att diskriminering inte har förekommit eller med andra ord att de berörda personerna har nekats inträde till nattklubben på grund av andra omständigheter än deras etniska tillhörighet. Elite Hotel har anfört att de berörda personerna inte nekades inträde till följd av deras etniska tillhörighet, att ett kriterium vid insläpp till nattklubben var att gästerna något så när skulle hålla sig till den åldergrupp man riktade sig till, att personer som var äldre än 30 år upplystes av entrévärderna att det var lämpligare att söka sig till en annan klubb med äldre publik och att det vid nekat inträde ofta används s.k. vita lögner.

Hovrätten anser att det genom utredningen är klarlagt – främst genom vad de påstått diskriminerade personerna har berättat om i förening med vad de övriga personerna med svenskt utseende på ett trovärdigt och tillförlitligt sätt har vittnat om – att de uppgifter som Elite Hotel har lämnat om anledningen till att de påstått diskriminerade personerna nekades inträde till nattklubben inte framstår som trovärdiga. Elite Hotel har således inte förmått visa att de påstått diskriminerade personerna inte har diskriminerats på grund av sin etniska tillhörighet. Hovrätten finner således att de har behandlats sämre än andra i en jämförbar situation och att missgynnandet hade samband med deras etniska tillhörighet. Elite Hotel ska därför betala skadestånd för den kränkning diskrimineringen inneburit.

Storleken på skadeståndet

Enligt 16 § DFL ska den som diskriminerar någon på ett sätt som är förbjudet enligt lagen betala skadestånd för den kränkning som diskrimineringen innebär.

Vid den bedömning som hovrätten har gjort är Elite Hotel skyldigt att betala skadestånd till de diskriminerade personerna. Elite Hotel har som i och för sig skäligt belopp vitsordat 15 000 kr per person jämte yrkad ränta.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2006 s. 170 bestämt ersättningen till en kvinna som avvisats från en restaurang på grund av sin sexuella läggning till 15 000 kr. I rättsfallet NJA 2008 s. 915 bestämdes ersättningen till fyra personer som på grund av sin etniska tillhörighet inte hade beretts tillträde till en restaurang till 5 000 kr för var

och en av dem. I sistnämnda fall sattes ersättningsskyldigheten ned på grund av att restaurangen besöktes i syfte att undersöka om diskriminering förekom.

Mot bakgrund av den praxis som nu redovisats finner hovrätten inte skäl att bestämma skadeståndet till högre belopp än vad Elite Hotel har vitsordat. Elite Hotel ska därmed betala skadestånd till var och en av de diskriminerade personerna med 15 000 kr jämte yrkad ränta.

Rättegångskostnader

I hovrätten har DO fått bifall till sin talan i huvudsaken, dvs. i fråga om Elite Hotel på grund av diskriminering ska betala skadestånd till de diskriminerade. Däremot har hovrätten bara till en mindre del bifallit de framställda skadeståndsyrkandena, 15 000 kr av yrkade 75 000 kr till var och en. DO är därmed – om man enbart ser till yrkade belopp – att se som tappande part här. Emellertid har huvuddelen av målet i hovrätten handlat om huruvida Elite Hotel kan anses vara skadeståndsskyldigt och om ersättningsgrundande kränkning har förekommit; i dessa delar är DO helt vinnande. Parterna är således ömsom vinnande och tappande på ett sådant sätt att det är skäligt att vardera parten ska bära sina egna rättegångskostnader i såväl tingsrätten som i hovrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2010-03-23

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Ingemar Persson, kammarrättsrådet Charlotta Riberdahl samt hovrättsråden Annika Åkerlind och Kenneth Nordlander, referent.
Enhälligt.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
2007-12-11
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
T 18908-05

PARTER

KÄRANDE

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Box 3045
103 64 Stockholm

Ombud: Jur. kand. Ulrika Dietersson
Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Box 3045
103 64 Stockholm

SVARANDE

SSRS Plaza Aktiebolag, 556055-9121
Box 7707
103 95 Stockholm

Ombud: Advokat Carl Skarborg
Advokatfirman Skarborg & Partners AB
Box 24076
104 50 Stockholm

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
  2. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering skall ersätta SSRS Plaza Aktiebolag för dess rättegångskostnader med etthundratjugotretusen (123 000) kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.
-

Dok.Id 497487

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Fleminggatan 14	08-561 652 70 E-post: stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se www.stockholmstingsratt.se	08-561 650 03	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

YRKANDEN

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har yrkat att SSRS Plaza Aktiebolag, som bedriver hotellrörelse under kännetecknet Elite Hotel, (Elite Hotel) skall förpliktas att till var och en av [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] utge skadestånd med 75 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från 2005-08-05 till dess betalning sker.

Elite Hotel har bestritt käromålet och som skäligt i sig vitsordat 15 000 kr i skadestånd till var och en av de av DO företrädde parterna. Skäligheten av yrkad ränta har vitsordats i sig.

DO och Elite Hotel har fordrat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER

DO har som grund för sin talan uppgett att [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] alla med utländskt utseende har 2005-04-03 nekats att komma in på Elite Hotels nattklubb Nasty medan deras vänner med svenskt utseende släppts in. Elite Hotel har härigenom missgynnat ovan nämnda parter genom att behandla dem sämre än andra skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation. Missgynnandet har haft sin grund i deras etniska tillhörighet. Elite Hotel har därigenom enligt 9 § lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering (DFL) utsatt ovan nämnda parter för diskriminering och är skyldigt att utge skadestånd till dessa enligt 16 § samma lag.

DO har i *första hand* gjort gällande att den person som nekat [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] inträde var en ordningsvakt anställd av Elite Hotel som hotellet är skadeståndsskyldigt för. I *andra hand* har DO hävdats att även om personen som nekat de ovan nämnda parterna inträde istället var anställd av Nasty AB så är Elite Hotel skadeståndsskyldigt för

diskrimineringen dels enligt skadeståndsrättsliga principer, dels då hotellbolaget ansvarade för nattklubbsverksamheten. I *sista hand* har DO gjort gällande att för det fall att Nasty AB ensamt skulle ha haft ansvaret för entrén till nattklubben så har Elite Hotel instruerat Nasty AB hur urvalet av gäster skulle ske och är därför ansvarigt för diskrimineringen.

Elite Hotel har som grund för sitt bestridande gjort gällande att den person som nekat ovan nämnda personer inträde till nattklubben inte har varit en ordningsvakt anställd av hotellbolaget utan en av Nasty AB anställd entrévärd vid namn [REDACTED] som hotellbolaget inte ansvarat för, att hotellbolaget inte har ansvarat för verksamheten på nattklubben och att hotellbolaget inte har instruerat Nasty AB hur urvalet av gäster skulle gå till. Elite Hotel har också bestritt att etnisk diskriminering vid tillfället har skett av ovan nämnda personer.

UTVECKLING AV TALAN

DO har till utveckling av sin talan bl.a. anfört följande. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] har upplevt att de haft svårt att komma in på uteställen i Stockholm. För att undersöka om det beror på deras etniska tillhörighet har de vid aktuellt tillfälle tillsammans med andra personer delat in sig i fyra grupper om tre personer varvid två grupper innehållit personer med utländskt utseende och två grupper personer med svenskt utseende. Grupperna har sedan försökt komma in på nattklubben Nasty. Händelsen har spelats in med videokamera och ljudupptagning har skett med bandspelare. Resultatet blev att grupperna med personer med utländskt utseende har nekats inträde medan de övriga grupperna släppts in på nattklubben.

Elite Hotel drev vid tillfället nattklubben Nasty i egna lokaler. Hotellbolaget hade anställd serverings- och restaurangpersonal i nattklubbslokalen samt anställda ordningsvakter utanför klubbens entré. Det var Elite Hotel som hade serveringstillståndet för nattklubben. Det eventbolag, Nasty AB, som hotellbolaget hade ett samarbetsavtal

med tillhandahöll enbart tjänster rörande nattklubben till Elite Hotel och inte till allmänheten. Det var Elite Hotel som svarande för verksamheten på nattklubben och för kontrollen av Nasty AB:s entrévärd. Denna värd var inlemmad i hotellbolagets verksamhet. Elite Hotel är som principal skadeståndsskyldig för sina anställdas handlande. Om principalansvaret inte kan göras gällande mot Elite Hotel i målet kan enligt skadeståndsrättsliga principer en uppdragsgivare ändå i vissa fall svara för en självständig uppdragstagares anställdas handlande för att förstärka den skadelidandes skydd, så att den närmast åtkomliga parten inte skall kunna hänvisa den skadelidande till att kräva en mindre åtkomlig eller svåridentifierad skadevållare. Elite Hotel skall därför ändå svara för Nasty AB:s entrévärds diskriminering. I vart fall kan man inte dra annan slutsats än att Elite Hotel instruerat Nasty AB om hur urvalet av gäster skulle gå till. Av protokoll från vaktmöte framgår att [REDACTED] driftschef för nattklubbens lokaler, svarat för arbetsledning och att han gav kriterierna på vilka gäster som skulle släppas in på nattklubben. Enligt DO kan Elite Hotel således inte undgå ansvar för diskriminering genom att hänvisa till Nasty AB.

Elite Hotel har till utveckling av sin talan bl.a. uppgett följande. DO har valt att inte väcka talan mot Nasty AB i vilket bolag den aktuella entrévärden var anställd utan istället mot Elite Hotel. Av den anmälan om diskriminering till följd av händelsen 2005-04-03 som gjordes av [REDACTED] framgår att det är endast en vakt med utländskt utseende och blåtira som nekat de ovan nämnda parterna inträdet. Detta var entrévärden [REDACTED] anställd just av Nasty AB.

I hotellbolagets lokaler bedrevs vid tillfället nattklubsverksamhet genom en klubbarrangören, det i bolagsregistret registrerade Nasty AB. Klubbarrangören marknadsförde nattklubben bl.a. genom reklam på webben. Klubbverksamheten vände sig i första hand till de egna klubbmedlemmarna och riktade sig framför allt till ungdomar i åldern 18-23 år. Verksamheten i klubben bedrevs självständigt av Nasty AB vars verksamhet var inhyrd i hotellbolagets lokal. Nasty AB hade anställd kassapersonal, diskjockey och entrévärd. Enligt det samarbetsavtal som gällde mellan Elite Hotel och Nasty AB vid tillfället kunde Nasty AB tillgodogöra sig entré- och garderobsavgifter i

klubbverksamheten. Elite Hotel ställde enligt samma avtal krav på att de anställda i Nasty AB uppträdde korrekt och hotellbolaget kunde ingripa om Nasty AB:s anställda bröt mot lagen eller genom olämpligt uppträdande mot samarbetsavtalet. Ordningsvakterna utanför nattklubben var anställda av hotellbolaget. I nattklubslokalen bedrev Elite Hotel restaurationsverksamhet.

En entrévärd skall sköta insläpp till nattklubben vid det sk. dörrfiltret. En ordningsvakt däremot har ett offentligrättsligt förordnade och skall upprätthålla allmän ordning, i detta fall i nattklubslokalen och i anslutning till denna, och övervaka att alkohollagens bestämmelser uppfylls. En vakt skall även ingripa mot personal på nattklubben som uppträder olämpligt eller olagligt. En ordningsvakt får till följd av sitt offentligrättsliga uppdrag, men även till följd av överenskommelse mellan krogbranschen och polisen, inte lägga sig i selektering av personer vid insläpp till nattklubben.

Av åberopat protokoll från vaktmöte framgår att detta inte avsåg tillsyn från Elite Hotels sida mot Nasty AB utan var ett planeringsmöte för verksamheten med informationslämnande i bl.a. polissaker. Vid mötet har från hotellbolagets sida understrukits vikten av att diskrimineringslagens krav uppfylls vid insläpp. En allmän diskussion har vid mötet också förts rörande diskrimineringsfrågor.

Hotellbolaget har ingen uppfattning om varför ovan nämnda personer nekades inträde till nattklubben. Detta har dock inte skett till följd av etnisk tillhörighet. Ett av kriterierna vid insläpp på nattklubben har varit att kunderna något så när skall hålla sig inom den åldersgrupp man riktar sig till. Personer som var äldre än 30 år upplystes av entrévärden att det var lämpligare att söka sig till annan klubb med äldre publik. Nattklubben ville bl.a. undvika problem genom att äldre män släpptes in i klubben där betydligt yngre kvinnor fanns. Ofta används vid nekat insläpp vita lögner.

Av uppgift från DO i målet framgår att åtal väckts endast mot ovan nämnda entrévärd för olaga diskriminering men att åklagaren nedlagt åtalet till följd av preskription.

BEVISNING

DO har som muntlig bevisning åberopat förhör under sanningsförsäkran med

[redacted] och
[redacted] DO har vidare åberopat vittnesförhör med [redacted]
[redacted] och [redacted]
[redacted]

Elite Hotel har åberopat förhör under sanningsförsäkran med [redacted]
samt vittnesförhör med [redacted]

DO har två gånger förevisat en videoupptagning med ljud av händelseförloppet.

DO och Elite Hotel har åberopat viss skriftlig bevisning som till sitt innehåll är ostridig.

DOMSKÄL

Allmänt

Enligt 9 § 1 st. DFL är diskriminering som har samband med, så vitt nu är ifråga, etnisk tillhörighet förbjuden vid yrkesmässigt tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder. Av 16 § DFL följer att den som diskriminerar någon på ett enligt lagen förbjudet sätt skall betala skadestånd för den kränkning som diskrimineringen innebär. Om arbetstagare diskriminerar någon skall skadeståndet betalas av den som har arbetstagaren i sin tjänst.

I målet är tvistigt om anställd i Elite Hotel eller anställd i Nasty AB, som ostridigt har varit en självständig uppdragstagare i förhållande till hotellbolaget, nekat de av DO företrädna parterna inträde till nattklubben. Elite Hotel, som hävdade att anställd hos Nasty AB nekat inträdet, har gjort gällande att hotellbolaget inte svarar för åtgärder

vidtagna av anställda hos Nasty AB. Rätten har således först att pröva vem som nekat inträdet och om Elite Hotel, beroende på vilket bolags anställd som agerat vid händelsen, alls kan göras skadeståndsskyldigt enligt DFL. Skulle frågan besvaras nekade behöver frågorna om diskriminering förekommit och om skadestånd inte prövas.

Vem är skadeståndsskyldig enligt DFL?

Av 16 § DFL följer att diskrimineringsförbudet gäller både offentlig verksamhet som privaträttsliga subjekt. På den privata sidan kan både juridiska personer och enskilda näringsidkare omfattas av bestämmelsen och svarar enligt regeln om organansvar i 2 kap 1 § skadeståndslagen (1972:207). Som anges i 16 § DFL svarar arbetsgivare för den diskriminering enligt DFL som arbetsgivarens anställda gör sig skyldiga till, vilket är i överensstämmelse med principalansvaret enligt 3 kap 1 § skadeståndslagen.

Vad avser uppdragsgivares skadeståndsansvar för anställda hos självständiga uppdragstagare är 3 kap 1 § skadeståndslagen inte tillämplig. Det framgår inte explicit av lagtexten till 16 § DFL att ett sådant ansvar för uppdragsgivare skulle föreligga. Förarbetena till den aktuella bestämmelsen i DFL innehåller inte något som kan tjäna till ledning för domstolens bedömning av frågan (se prop. 2002/03:65 s. 160 f. och 213). Praxis och doktrin saknas också rörande om den aktuella bestämmelsen omfattar även ett ansvar för uppdragstagares anställda.

Fråga är om någon ledning för tolkning av 16 § DFL kan sökas i den övriga diskrimineringslagstiftningen. Jämställdhetslagen (1991:433), lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder, lagen (1999:133) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning samt lagen (2002:293) om förbud om diskriminering av deltidarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning utgör alla en del av den arbetsrättsliga lagstiftningen och reglerar således enbart förhållandet mellan å ena sidan arbetsgivare och å andra sidan arbetstagare samt arbetssökande. Någon

lagtext som berör den aktuella ansvarsfrågan i ifrågavarande lagar finns inte. Inte heller föreligger några generella uttalanden i förarbetena till aktuella lagar om uppdragsgivares ansvar för uppdragstagares anställda vid diskriminering. I motiven till lagen om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, som DO också hänvisat till, redovisas dock ett specifikt fall då en arbetsgivare synes böra ansvara för en självständig uppdragstagares diskriminering. Det rör sig om den situationen att en arbetssökande väljs bort på ett diskriminerande sätt av t.ex. ett rekryteringsbolag. Enligt förarbetsuttalandet bör detta fall omfattas av diskrimineringsförbudet och arbetsgivaren göras skadeståndsansvarig i förhållande till den arbetssökande (se prop.1997/98:177 s. 32). Även i förarbetena till lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder och till lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning anges detsamma (se prop. 1997/98:179 s. 48 och prop. 1997/98:180 s. 35 f). En sådan eller liknande skrivning saknas dock i förarbetena till jämställdhetslagen.

Rätten konstaterar att de ovan nämnda förarbetsuttalandena inte har explicit stöd av respektive lagtext. Någon rättslig analys i aktuella motivuttalanden hur ett sådant ansvar för självständiga uppdragstagares anställda förhåller sig till ansvaret för diskriminering enligt jämställdhetslagen eller för övrigt till det skadeståndsrättsliga systemet i stort synes heller inte ha gjorts. Förarbetena till DFL, en lag som reglerar diskriminering utanför arbetslivet, innehåller som ovan nämnts inget i denna fråga. Med hänsyn till det sagda anser rätten att det av ovan redovisade förarbetsuttalanden inte går att dra slutsatsen att 16 § DFL skall tolkas på så sätt att bestämmelsen skall anses omfatta även uppdragsgivares ansvar för diskriminering utförd av anställda hos självständiga uppdragstagare.

Enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer är huvudregeln också att en uppdragsgivare inte ansvarar för den anlitade uppdragstagarens och deras anställdas vållande, se bl.a. Hellner/Radetzki; Skadeståndsrätt, 7 uppl. 2006 s. 165 och Bengtsson; Skadeståndslagen. En kommentar, 2 uppl. 2006. s. 78 f. Enligt både Hellner/Radetzki och Bengtsson kan undantag från huvudregeln göras i vissa fall som här inte är tillämpliga.

Hellner/Radetzki (se s. 167) anför som ytterligare undantag att det i särskilda fall förekommer ett sådant ansvar för anlidade självständiga företagens vållande. Enligt författarna kan ett skäl för detta vara att förstärka den skadelidandes skydd, så att den närmast åtkomliga parten inte skall kunna hänvisa den skadelidande till att kräva en *mindre åtkomlig eller svåridentifierad skadevållare (rättens kursivering)*. För ett sådant utvidgat ansvar för uppdragsgivaren i sig skulle föreligga talar enligt rätten att DFL är en skyddslagstiftning som baserar sig på EG-direktiv.

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten, mot bakgrund av det närmast ovan sagda, inte uteslutet att uppdragsgivare i vissa särskilda situationer torde kunna åläggas ett skadeståndsansvar enligt DFL för diskriminering som skett av uppdragstagarens anställda. Ett sådant ansvar, och således undantag från huvudregeln om ansvarsfrihet, torde dock inte kunna göras gällande generellt utan endast då skadevållaren kan anses mindre åtkomlig eller vara svåridentifierad.

Har ordningsvakt eller entrévärd nekat inträde till nattklubben?

DO har i första hand gjort gällande att en ordningsvakt anställd av Elite Hotel nekat ovan nämnda parter inträde. Det är DO som, med det beviskrav som normalt gäller i tvistemål, har att styrka att någon person som Elite Hotel kan göras skadeståndsskyldigt för enligt DFL agerat vid händelsen. Bevisbörderegeln i 21 § DFL kan enligt tingsrätten tillämpas först då frågan om en person, som svaranden har att ansvara för, agerat vid händelsen till fullo utretts och rör ytterst vem som kan anses vara rätt svarandepart i målet. Någon bevislättning för DO i denna fråga kan därför inte komma ifråga.

Av [REDACTED] anmälan till DO till följd av händelsen framgår att det var endast en person som nekat honom och övriga inträde till nattklubben. Personen i fråga är av [REDACTED] benämnd vakt och [REDACTED] har i anmälan lämnat vissa yttre karaktäristika rörande denne. Av det samarbetsavtal som ostridigt gällde mellan Elite Hotel och Nasty AB framgår att det senare bolaget skulle svara för entrévärd vid nattklubben. Elite

Hotel har uppgett att den person, med det utseende som framgår av [REDACTED] anmälan, som nekat inträdet var entrévärd anställd av Nasty AB och namngett denne för DO redan innan stämningsansökan ingavs i målet. I målet har som ovan nämnts också framkommit att åklagaren till följd av händelsen väckt åtal för olaga diskriminering mot enbart den entrévärd Elite Hotel namngett.

I den första gruppen med utländskt utseende har ingått [REDACTED] och, [REDACTED] Den andra gruppen har innehållit [REDACTED] och [REDACTED]

Av [REDACTED] uppgifter framgår bl.a. att det var det funnits en vakt och en entrévärd vid dörren med liknande klädsel och båda med brickor på jackbrösten. Båda dessa har agerat gemensamt och i samförstånd. Entrévärderna har dock fört diskussionen och nekat dem inträde medan vakten därefter hänvisat dem till en annan nattklubb. Enligt [REDACTED] skall bl.a. både en vakt och en entrévärd fört talan men han har inte kunnat minnas vad de sagt, men innebörden var att de inte var välkomna. [REDACTED] har bl.a. uppgett att entrévärderna, som hade papper i handen - kanske en gästlista - som han skrev på, har uppgett att de inte var välkomna medan en vakt kom fram och såg hotfull ut.

Enligt [REDACTED] fanns två personer i dörren vid entrén till klubben. Personerna var klädda i mörka kläder. En av dem, som bar en gul-svart bricka på bröstet vilket såg ut som en vaktbricka, nekade dem inträde. [REDACTED] har berättat bl.a. att det var två vakter i dörren som båda förde talan. Först inledde en vakt diskussionen sedan tog den andre över. Den senare hade rakad skalle var av utländsk härkomst och hade en blåtira. Båda sade att det var påskfest och att de inte fick komma in. [REDACTED] har uppgett att det stod två vakter i dörren med liknande klädsel som de samtalade med och att flera andra vakter fanns i närheten.

Vad avser grupperna med svenskt utseende så har vittnet [REDACTED] uppgett bl.a. att det var en vakt som talade med honom och som släppte in hans grupp. [REDACTED] har berättat bl.a. att han inte minns om det funnits flera vakter på plats men att det var en

vakt som förde talan. Han har inte kunnat minnas om denne hade vaktbricka. [REDACTED] har uppgett bl.a. att han endast hade kontakt med en vakt. Det borde ha funnits fler på plats men har inte varit säker på detta. Även [REDACTED] har lämnat liknande uppgifter. [REDACTED] har berättat bl.a. att flera vakter var där men att en vakt med blåtira förde talan. [REDACTED] har uppgett bl.a. att han endast pratade med en vakt som var snaggad och hade blåtira.

Vittnet [REDACTED] [REDACTED] har som vittne uppgett bl.a. följande. Han arbetar som driftansvarig i svarandebolaget för nattklubbslokalen. Den entreprenör som bolaget tog in för att marknadsföra nattklubben selekterar sin publik genom egna entrévärdar. Elite Hotel lade sig inte i Nasty AB:s arbete men angav att bolaget hade att följa lag och myndighetsföreskrifter. Den person som skött selekteringen vid det aktuella tillfället var entrévärden [REDACTED] anställd av Nasty AB, vilket också framgår av den film DO åberopat.

Enligt rätten så har, vad avser den första gruppen med utländskt utseende, både [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] uppgett att de nekats inträde av entrévärden. [REDACTED] uppgifter motsäger i viss mån detta men dennes uppgifter är i sig allmänt hållna. Enligt rätten har de förhörspersoner som åberopats av DO uppenbarligen inte haft fokus på om den som nekat inträde har varit en ordningsvakt eller en entrévärd, varför deras uppgift om detta redan av denna anledning får anses osäkra. Ingen har med säkerhet heller angett att den som nekade inträde på sin jacka bar en bricka för ordningsvakt. Det signalement som lämnats av [REDACTED] och [REDACTED] överensstämmer också med det som lämnats av Elite Hotel rörande påstådd entrévärd och har som nämnts angetts av [REDACTED] i dennes anmälan ovan. Den videofilm med ljudupptagning DO åberopat är heller inte av sådan kvalité och har inte ett sådant tydligt innehåll att den kan sägas stödja påståendet att det just är en ordningsvakt som nekat inträdet. Vad vittnet [REDACTED] anfört motsäger också att en ordningsvakt nekat inträde. Enligt rättens mening är med hänsyn till vad som framkommit i målet sammantaget mot Elite Hotels bestridande inte utrett att denna grupp nekats inträde till nattklubben av en ordningsvakt anställd av hotellbolaget.

Vad avser den andra gruppen med utländskt utseende så har av [REDACTED] anmälan ovan framgått vem som nekat dennes grupp inträde. Vad han anfört vid huvudförhandlingen motsäger inte innehållet i denna anmälan. [REDACTED] uppgifter om något som såg ut som en vaktbricka utesluter enligt rätten inte att det istället kan ha rört sig om en bricka för entrévärd. [REDACTED] uppgifter motsäger i sig att endast entrévärden nekat inträdet, men motsägs av vad [REDACTED] anfört i sin anmälan och vinner inte särskilt stöd av vad [REDACTED] och [REDACTED] berättat vid huvudförhandlingen. Som anfört ovan ger de uppgifter de av DO åberopade förhörspersonerna i sig inte något starkare stöd åt påståendet att just en ordningsvakt nekat inträde. Inte heller den film med ljudupptagning DO åberopat stödjer DO:s påstående vem som nekat inträde. Vad vittnet [REDACTED] anfört motsäger även här vad DO påstått. Rätten finner därför, med hänsyn till det ovan sagda och övriga omständigheter, mot Elite Hotels bestridande, inte heller klarlagt att denna grupp nekats inträde av en ordningsvakt anställd av hotellbolaget.

Rätten finner sammantaget med hänsyn till vad som framkommit i målet inte visat annat än att den som nekat inträde måste ha varit, som Elite Hotel påstått, entrévärden [REDACTED] anställd av Nasty AB.

Elite Hotels skadeståndsansvar enligt DFL för entrévärd anställd hos Nasty AB.

Som angetts ovan torde i vissa särskilda fall kunna accepteras att en uppdragsgivare åläggs skadeståndsansvar enligt DFL för diskriminering som utförts av en självständig uppdragstagares anställda. Det skall då röra sig om särskilda fall då skadevållaren kan anses vara svåråtkomlig eller svåridentifierad. Av utredningen i målet framgår att Nasty AB är ett vederbörligen registrerat aktiebolag. Inget i målet har framkommit som utvisar att bolaget skulle vara oseriöst eller att Elite Hotel anlitat bolaget enbart för att undkomma sitt ansvar enligt DFL. Elite Hotell har som redan nämnts ovan innan stämningsansökan ingavs i målet också öppet redovisat för DO vilket bolag som ansvarat för dörren på nattklubben och vad entrévärden heter. Vid sådant förhållande saknar vakternas och entrévärdens liknande klädsel vid händelsen betydelse. Rätten

finner därför att Nasty AB, som eventuellt skadeståndskyldigt bolag enligt DFL, varken har varit svåråtkomligt eller svåridentifierat.

Av samarbetsavtalet mellan Elite Hotel och Nasty AB framgår ostridigt ansvarsfördelningen mellan bolagen rörande nattklubbsverksamheten; ett av allt att döma normalt samarbete som uppenbarligen pågick under flera år och som var bredare än just ansvaret för selektering vid insläpp till nattklubben. Att Elite Hotel genom det aktuella avtalet har haft visst ansvar för verksamheten på nattklubben och att hotellbolaget innehaft alkoholtillståndet för nattklubbslokalen samt att viss av Elite Hotels personal arbetat vid sidan av Nasty AB:s anställda i nattklubbens lokaler saknar enligt rätten, med hänsyn hur samarbetet mellan bolagen utformats, betydelse i ansvarsfrågan. Rätten noterar i sammanhanget att DO:s hänvisning till hotellbolagets verksamhetsansvar för nattklubben som grund för Elite Hotels skadeståndsansvar enligt DFL synes vara hämtat ur förarbetena till DFL (prop. 2002/03:65 s. 161), vilket avsnitt syftar enbart på arbetsgivares ansvar för egna arbetstagares agerande och inte har någon koppling till ansvar för självständiga uppdragstagare. Det faktum att samarbetsavtalet mellan Elite Hotel och Nasty AB endast reglerar förhållandet mellan dessa bolag saknar enligt rätten också betydelse för ansvarsfrågan enligt DFL, då Nasty AB de facto i sin verksamhet riktat sig även mot allmänheten. Rätten finner sammantaget att vad som framkommit om Elite Hotels ansvar i vissa avseenden för nattklubbsverksamheten inte medför att hotellbolaget ändå kan åläggas skadestånd enligt DFL till följd av händelsen.

Fråga är då om Elite Hotel har instruerat Nasty AB och därigenom entrévärderna hur urvalet av gäster till nattklubben skulle ske och Elite Hotel därför är ansvarigt för diskrimineringen. DO har i denna del åberopat innehållet i det aktuella protokollet från vaktmötet 2005-02-15. Enligt rättens mening medför inte protokollet, som i denna del endast innehåller att DFL skall följas vid insläpp till nattklubben, att det kan anses utrett att Elite Hotel lämnat instruktioner till Nasty AB och dess entrévärd hur urvalet av gäster skulle gå till. DO:s påstående motsägs också av vad [REDACTED] har berättat under partsförhör. Det förhållande att det i protokollet antecknats att Elite Hotel förbehållit sig rätten att ändra beslut från att neka inträde till nattklubben som stri-

der mot lag utgör enligt rätten inget bevis för att Elite Hotel instruerat Nasty AB och dess anställda att istället bryta mot DFL vid insläpp av gäster. Inte heller medför vad som antecknats i protokollet vid mötet, som enbart varit ett vaktmöte och inte avsett tillsyn, att det kan anses klarlagt att Elite Hotel i övrigt utövat sådan kontroll eller arbetsledning över entrévärderna att hotellbolaget ändå skall kunna göras ansvarig för dennes handlingar enligt DFL.

Rätten sammanfattande bedömning

Rätten finner sammanfattningsvis inte styrkt att någon person som Elite Hotel ansvarar för nekat de av DO företrädde parterna inträde till nattklubben vid det aktuella tillfället. Inte heller i övrigt har visats föreliggande omständigheter som skulle kunna föranleda ett skadeståndsansvar för Elite Hotel enligt DFL. Vid sådant förhållande skall käromålet redan av denna anledning ogillas. Vid denna utgång behöver frågorna om diskriminering förekommit och om skadestånd inte prövas.

Då DO tappat målet skall myndigheten ersätta Elite Hotel för dess rättegångskostand. Yrkat belopp har lämnats utan erinran.

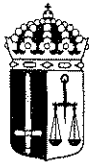
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga (Dv 401).

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, skall med hänsyn till mellankommande helg inges till tingsrätten senast 2008-01-02.

Roland Wahlfrid

Jakob Hedenmo

Bertil Olgård

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast

1. om det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. om det finns synnerliga skäl till en prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet skall innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.